

מסורת הש"ס

הכל חייבין פרק ראשון חגיגה

ט.

עין משפט גזר מצוה

גג א מיי פ"א מהלכות
חגיגה הלכה ד [ו]:
גד ב מיי שם הלכה ו:
גה ג מיי שם הלכה ז:
גו ד מיי שם הלכה ד
ופ"א הלכה ז:
גז ה מיי שם פ"ב הלכה
ה:

תורה אור השלם

1. משנת לא יוכל לתקן
והחזיקו לא יוכל
להקנות: קהלת א טו
2. ששת ימים תאכל
מצות ובימים השביעי
עֲבַדְתָּ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא
תַעֲשֶׂה מְלָאכָה:
דברים טז ח
3. ונתתם אותו חג לך
שבועת ימים בשנה חקת
עולכם לדורותיכם בחודש
השביעי תחגגו אותו:
ויקרא כג מט

מוסף רש"י

והוליד ממנה ממזר.
עניו גלי ומזל כל זמן
שנמשך שמונה ימים (בבב).
אם כן למה נאמר
שבעה לתשלומין. והוא
הקין להם המנוח שגרי ח'ף
הוא שבעה ימים (לקמן ז).
נטמא ביום מבוא
בבליה אינו מבוא. נטמא
מזי ביום ח' שגרי לקרנן,
מבוא ב' קרננים, כלל ח'
אינו מבוא, ולענין קרנן
טומאה ארימאה היל, ללילה
מוסר זמן (ברכות ח.נ).

רבינו חננאל (המשך)

אותו כלומר יום ראשון
אתה חוגג ואי אתה חוגג
כל ז' אי"כ למה נאמר
שבעה (ה) תשלומין זה
שבעה ימים ויחנן סבר
מי שנתחייב לחגיגה ביום
הראשון ולא חג משלם
כל שאר ימות החג ואם
לא נתחייב בראשון כגון
שהיה חולה וכיוצא בו
שאינו מחייב בחגיגה
א"צ"ג דאחפח בשני פטור
הוא. ור' אושעיא סבר
כיון דאחפח בשני חייב
לשלם ביום המיום וכן
כל ימות החג תשלומין
הן זה לזה. א"ר יואל
יחגר ביום ראשון
ותפשט בשני איכא
ביניהן. ר' יוחנן סבר
פטור כיון דלא חזי
בראשון לא חזי בשני. ור'
אושעיא סבר (ז) ולא יתכן
זה שחלקו לו חזקי. ור'
יוחנן כשנטמא בבליה
לחזקתו בוק ונכחיהן
למבין. ומקשינן מי א"ר
יוחנן הכי והאמר חזקיה
נטמא ביום מבוא. פ'
נזיר שנטמא טומאת מת
ועוד נטמא ביום שמיני
לשומטאות. הראשונה
טומאת מת אחרת כביא
ב' קרבנות נטמא בבליה
אינו מבוא. ר' יוחנן אמר
א"ר בבליה נמי מבוא והאי
חזי בבלי שמיני שלו לא
נזיר לאתויי קרבן וקא"ר
יוחנן חייב להביא קרבן
אחר בתשלום ח' ימים
לטהרות. ואע"פ שלא

זה הבא ע"ל הערה. דטפי צושמו ניכר שהממזר נראה לעולם אצל
שאר עבירות רוצח (ט) וגזלן אין עדין לפניו:
נאמר עצרת בפסח. וצירושלמי יליף לה ר' יוחנן צסס ר' ישמעאל
נאמר חמשה עשר צפסח ונאמר חמשה עשר צחג מה

להלן וי"ט אחרון תשלומין לראשון
אף כאלו י"ט אחרון תשלומין לראשון
ותו ליכא למיפדך כדפרקין דהש"ס שלנו
דהא גזרה שיה גמורה (ט) כדילפינן
מינה צסוכה צפ' הישן (דף טו). ועוד
יהודה צר ספרא צסס רבי אושעיא
דריש הסס וחגוסס אותו חג לה'
שצעת ימים וכי שצעה הסס והלא
שמנה הסס אלא ילא שצת [מסס] הרי
ז' ר' יוסי צעי וכי מכאן למדנו שאין
חגיגה דוחה שצת והלא ממקום אחר
המצי רבי יוחנן אכיו דרצ ספרא
והמצי אף צפסח כן מעטה לא ספסח
שצת הרי [ששה] הגע עמלך שחל
י"ט ראשון ואחרון שצצת זלא מהס
שני ימים] הרי כאן ששה אלא יהודה
צר ספרא צסס ר' אושעיא וחגוסס
אותו חג לה' שצעת ימים (ט) לא מהן
שצת שכבר למדנו שאין חגיגה דוחה
שצת ומה מ"ל תמחווה לרצונו יו"ט
האחרון לתשלומין לראשון ולכן אותן
דרשות אינן צכאן אף צפרק אלו
דברים (פסחים דף ע.י). מיייתי להאי
דיהודה ספרא ופרקין עלה הריא דחל
יו"ט הראשון והאחרון שצצת הרי כאן
ששה ולא מיייתי תמחווה:
תשלומין זה לזה. והריא
דלקמן (דף טו).

דילפינן תשלומין להם השבועות מחג
המנוח כל ז' לא מסמדר למימר
תשלומין זה לזה כיון דחול גמור הוא:
כיון דלא חזי בראשון תו לא חזי
בשני. וז"ע אס היה פשוט
צראשון וחגר צצני מי אמרין כיון
דחיצב עליה כריא צראשון תו לא
פקע מיייתי אע"ג דהשעת חזי
או דלמא כיון (ט) דתשלומין זה לזה לר'
אושעיא לאו מיחייב ומיחו כיון
דהשעת לאו צר חיצבא הוא לא מצי
מיייתי ליה הואיל ואינו צציהא לא
הוי צצצאה:
נטמא ביום מבוא. גבי נזיר
שנטמא קא"ר דע"כ לא פליגי
רבי ור' יוסי צר יהודה (נזיר דף יח).

(ט) צנטמא צצמיני שכן ילא לשעה
הראויה להציא קרבן אצל כלל שמיני
ללא חזי לקרבן לא ורבי יוסי צר
יהודה דקטע צנטמא צצמיני לאו משום
הצאת קרבן הוא אלא דחציא ליה
כמה טומאות צצצעי:
שאני טומאה הואיל ויש לה
תשלומין בפסח שני. היה
קשה למורי א"כ צצציר ליה לר' יוחנן

נטמא ציוס ראשון וחזי צצני מיייתי חגיגה אס כן לימא לעיל ריש מכלתין
לאמורי טמא צראשון ונטער צצני ויש לומר דאין הכי נמי אלא משום
דלרצ פפא צצסמקן לא מצי למימר הכי נקט מילתא דשוי לתרייהו:
שני

הואיל
לטהרות. ואע"פ שלא
נתחייב בעת טומאתו. ופירק ר' ירמיה שאני טומאה הואיל ואית לה תשלומין בפסח שני פירוש הלא מי שנטמא לילי
י"ד בניסן או מקדש לכן לא נתחייב עדיין להקריב בפסח בעת טומאתו ואע"פ שנתחייב באותו פסח להשלימה בי"ד
באיר בפסח שני כן זה הנזיר וזה שאמרו דמירי בניזיר מפורש בכריתות פ' ארבעה מחוסים כפרה בגמרא ונזיר שנטמא
טומאת הרבה. ואוקמוסא התם לר' יוסי ב"ר יהודה. ודלא כר' דגמיה וקדש את ראשו ביום ההוא ביום הבאת קרבנותיו
דבר ורבי ר' יוסי בריי אומר ביום גלחתו. דאי ר' לא משתבחת לה נזיר שנטמא טומאת הרבה להיפטר בקרבן אחר
ופירשי הכי הנה כיון דאי ר' נזירות דטהרה עד שמיני לא חיללי עליה אי דנטמא בשביעי וחזר ונטמא בשביעי אחר כולה
טומאה ארימאה היא ולית הא טומאות הרבה. ואי דנטמא בשמיני שלו וחזר ונטמא בשמיני אחר וחזר ונטמא בשמיני

לא שנו. הא דנציא לקמן אותו אתה חוגג ולא יותר אלא שלא גמר
היום: אצל גמר היום. ולא היה לו שהות להקריב כל חגיגות
שהפריש: **בתנ"י מי שלא חג** שלא הביא חגיגתו ציוס הראשון
של חג: **ויו"ט האחרון של חג** חוגג שמיני עזרת ואע"ג דרגל צפני
עמנו הוא הוי תשלומין לראשון: **והוליד**
ממזר שהביא פסולין ציראשון ויהא
זכרון (ט) לפיכך אין עונותיו נמחקין
בצטובה: **יכול להחזיר** דמי גניבתו
וגזלו לצעלים: **ויסקן** ויהא מתוקן
מן החטא: **מעווס** מוקלקל:
גב' מנהני מיני ד"ט האחרון של
חג הסוכות תשלומין לקרצנות החג
ליחידים: **עזרים צצצעי של פסח**
צפרשת כל הצכור שצת ימים תאכל
מאות צציוס השצעי עזרת (דברים טו):
מה לשצעי של פסח תשלומין
לראשון שצרי אינו חלוק משלפניו.
שמיני עזרת חלוק משלפניו לענין
פז"ר קס"צ: **מופנה** וצריכה גזירה
שזה וז שמהא מופנה דמו לא פרכינן
עליה מדי דכל גזירה שזה מופנה
למידן ואין משצין: **לאיי** צצצמת:
הא כציו לא תעשה מלאכה צצצאה
קרא ופסיה וציוס השצעי עזרת
לה' אלהיך לא תעשה מלאכה: **ושלא**
מיייתי לה מהבא משום דר' יוחנן
דגמר לה דלאמרין לעיל אמורא הוא
נקט הכא האי לישנא: **כל שצעה**
כל יוס ויוס: צדוש השצעי כל
ימי החג האמור צדוש השצעי:
יכול יא חוגג וסולך כל החדש
אחרי יוס שצירה תשלומין החג אס
לא הקריב צחג: **פ"ל אותו** צצצפיה
דקרא תרי אותו כחצי ציה: **מאי**
תשלומין כיצד הן תשלומין (ט): **כונן**
תשלומין לראשון שצרי יוס אחד
עשה הכנוצ עיקר צכונן דכתיב אותו
ושלאחריו עשה תשלומין לו: **כונן**
תשלומין עס לזו אין לך יוס צצס
שאין חוצתו תלוי צו צעמנו למי
שלא נראה צימים שלפניו (ט) יוס ראשון
שהוא נראה להציא עיקר לדידיה
וימינו שלאחריו תשלומין לו: **סיגר**
אינו ראוי ליראות דלאמרין צצצצצית:

נטמא ציוס צכריתות (דף טו). תנן
נזיר מבוא קרבן אחד על טומאות
הרבה ואמר חזקיה נטמא ציוס ח'
שהוא ראוי להציא קרבנות ולהתחיל
מנין נזירותו וימים שמה קודם
טומאה צטלין כמו שנא' וציוס השמיני
ציא שמי תוריס או שני צני וגו' והזיר
לה' כל ימי מזר וגו' והימים הראשונים
יפלו כי טמא נזיר (צמדנר ו): **מציא**
קרבן על הטומאה השנית שכבר
נחציב צקרבן הטומאה והתחילה
שניה וסרי וז טומאה אחרת. אצל
נטמא כלל שמיני אינו מציא אלא
קרבן אחד דכיון דלא ילא מטומאה הראשונה לשעה שהיה ראוי להציא
עליה קרבן לא נחציב צקרבן הראשון ואין לו תשלומין: **ורבי יוחנן**
אמר הואיל ועבד לטומאתו הראשונה וסערי צמשו נחציב צקרבן
ואף על פי שאין לילה ראוי לקרבן. אלאמא אף על גב דלא ראוי
לקרבן יש לו תשלומין: **שאני טומאה** קרבן הנדחה מפני הטומאה ולפיכך יש לו תשלומין ואף על גב דלא נראה להציא: **הואיל**
ויש לו תשלומין (ט) כגון אלו צפסח שני שצרי מי שלא נראה צראשון יש לו תשלומין אצל הנדחה מפני דצר אחר לא מצינו:
לו תשלומין אלא אס כן נראה להציא: **הניחא למאן דאמר כו'** פלוגמא היא צצצצת פסחים צפרק מי שהיה טמא (דף ג).

רבינו חננאל
רבין א"ר יוחנן הפריש
עשר הבמות לחגיגותיו
הקריב חמש ביום טוב
ראשון חזר ומקריב חמש
ביום האחרון. קשיין
אדריי אלא לאו שמי
כאן בפסח כאן במפורש
שמי אתמר נמי משמיה
דר' יוחנן לא שנו כיון
שספק שוב אינו מציא
אלא שגמר היום
דאמרין מדלא אקריב
שוריי שיינזוהו לאו אחר
ונעשו כדון נדרים
ונדרות. אבל גמר היום
חזרו ומקריב: **בתנ"י** מי
שלא חגג ביו"ט הראשון
חוגג והולך את כל הרגל
כולו וי"ט האחרון
וגמירין להו לתשלומין
מכתחיה בחג ונתנוס
אותו חג לה' שבעת ימים
בשנת חקת עולם וכתב
בחג המצות ובחג
השבועות ובחג הסוכר
אשתבח דאתקוש להו
כליהו להדי. התינת הני
יום שמיני של חג מנא

ליה. א"ר יוחנן גמרין ליה בג"ש נאמר עזרת בשביעי של פסח. ואמרה עזרת בשמיני של חג. מה שביעי של פסח
יש לו תשלומין ואף עזרת דחג יש לו תשלומין ואמרין האי עזרת צציר להיות מופנה ומפורש במ"י נדה פרק המפלת
שצריך להיות מופנה כי שחרין ממנו זה הדין שכל ג"ש שהיא מופנה בשני צצצין למידן ואין משצין. ואע"פ שיש לה
פראב אין משצין. ואם אינה לו העצרת כתובה בה מופנה. איכא למפרך מה לשביעי של פסח שכן אין חלוק מלפניו פ'
כולן שבעת ימים הפסח קרבן אחד לכולן. קרבן יש לום ראשון הוא קרבן לכל הימים. אבל שמונת ימי החג. יום הראשון
ג"כ פריס. ויום השני י"ב פריס הולכין וממגעטין וציוס השמיני פר אחד ונה חלקים קן זה מזה. ואמרין לאיי אגוניו
מופנה כו'. ותנא מיייתי ליה מהבא וחגוסס אותו חג לה' שבעת ימים וגו' יכול יהא חוגג והולך כל שבעה תליל אותו.